

فصل ششم

بسته خدمات فیزیوتراپی

❖ مقدمه

در اجرای لایحه بودجه سال ۸۶ کل کشور مبنی بر تدوین بسته‌های خدمات پزشکی و پیراپزشکی مشمول قانون بیمه همگانی، جلسات کار گروه خدمات توانبخشی و فیزیوتراپی در طی ۵ جلسه و ۵۸ نفر ساعت کاری با حضور نمایندگان سازمان‌های بیمه‌گر پایه (خدمات درمانی، تأمین اجتماعی و خدمات درمانی نیروهای مسلح)، نماینده کمیته امداد امام خمینی (ره) و نمایندگانی از وزارت رفاه و تأمین اجتماعی و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در محل ستاد مرکزی سازمان بیمه خدمات درمانی منعقد گردید که نتایج مصوبات کار گروه یاد شده در قالب جزوه بسته خدمات فیزیوتراپی به شرح پیوست تقدیم صاحب‌نظران می‌گردد. امید آنکه با رهنمودهای سازنده خویش بر غنای آن در آینده بیفزایند.

❖ تعاریف

«فیزیوتراپی یا فیزیکی‌تراپی در لغت به درمان جسم (جسم=Physical+درمان=Therapy) می‌باشد. فیزیوتراپی حیطة‌ای (Field) از دانش پزشکی میباشد که در آن هدف حداکثر عملکرد جسمانی (Body) می‌باشد. فیزیوتراپیست در این رشته به‌عنوان درمانگر شناخته می‌گردد. دانش فیزیوتراپیست براساس شناخت فیزیولوژی و پاتوفیزیولوژی حرکت می‌باشد. فیزیوتراپی به‌عنوان یک رشته کلینیکی که با استفاده از امکاناتی مانند مدالیته‌ها (Physical Agents)، درمان‌های دستی (Manual Therapy) و تمرینات بدنی (Exercises) گروه‌های مختلف بیماری (Diseases) و ناتوانی‌ها (Disabilities) را درمان می‌کند. این رشته همچنین با شناسایی گروه‌های خاص افراد اقدام به پیشگیری از بیماری‌ها و ناتوانی‌ها می‌نماید (Primary health care).»

* خدمات فیزیوتراپی تحت همین عنوان در ایران توسط متخصصین طب فیزیکی و توانبخشی نیز ارائه می‌گردد.

❖ ۲- حیطة درمان‌های فیزیوتراپی:

- ۱- فیزیوتراپیست ظرفیت هوایی و عملکرد ریه را ارزیابی می‌کند. (Capacity and Function)
- ۲- حرکت مفاصل را ارزیابی می‌کند. (ROM)
- ۳- تحمل و قدرت عضلات را ارزیابی می‌کند. (Muscle Test)
- ۴- پوسچر را ارزیابی می‌کند. (Posture Assessment)
- ۵- درد را ارزیابی و کنترل می‌کند.
- ۶- عملکرد قلب و ریه را ارزیابی می‌کند.

فرآیند درمانی در فیزیوتراپی شامل:

ارزیابی (Assessment)، طرح درمان (Treatment Planning)، مشاوره (Consultation)، آموزش، اجرا (Treatment)، ارزیابی مجدد، پرونده نویسی (Documentation) است.

کاربرد فیزیوتراپی:

اکنون برای تمامی گروه‌های بیماری‌ها روش‌های فیزیوتراپی وجود دارد. مانند: قلب، ریه، مثانه، سیستم اعصاب، سیستم گردش خون، زنان، اطفال، صدمات ورزشی، ارتوپدی، سوختگی و دیگر بیماری‌ها.
*مهمترین کاربرد فیزیوتراپی بکارگیری برای بیماران بستری می‌باشد به‌خصوص در بخش‌های ویژه کارایی بسیاری دارد.

❖ ۳- برخی از تکنیک‌های درمانی که توسط فیزیوتراپیست بکار گرفته میشود:

- ۱- تمرین درمانی (Exercises)
- ۲- مانوال تراپی (Manual Therapy)
- ۳- تمرینات افزایش تحمل قلب و عروق
- ۴- ریلکسیشن (Relaxation)
- ۵- بیوفیدبک تراپی (Biofeedback)
- ۶- فیزیوتراپی قلب و ریه (Cardiopulmonary Physical therapy)
- ۷- انواع مدالیت‌ها مانند: تراکش (Traction) - اولتراسوند (ultra sound) - هاپک پک (Hot Pack) - لیزر (Laser) - الکتروتراپی (Electro Therapy) و وسایل بسیار دیگری است.

❖ شرح تکنیک‌ها و مدالیت‌ها:

الف: درمان‌های دستی (Manual Therapy):

- ۱- Mobilization
- ۲- Manipulation
- ۳- Acupressure
- ۴- Massage

ب: مدالیت‌ها (Physical Agents):

- ۱- یونوفروز (Ionophoresis)
- ۲- فارادیک و فانکشنال فارادیک (Faradic & Functional faradic)
- ۳- IDC
- ۴- دیادینامیک (Dia dynamic)
- ۵- اینترفرنشیا
- ۶- TENS
- ۷- لیزر
- ۸- مگنوتراپی
- ۹- شوک - ویوتراپی
- ۱۰- هات پک (H.P)
- ۱۱- اینفرا رد (IR)
- ۱۲- ایس پک (ICE PACK)
- ۱۳- شورت ویودیاترمی (SWD)
- ۱۴- مایکروویودیاترمی (MWD)
- ۱۵- اولتراسوند (US)
- ۱۶- حمام پارافین
- ۱۷- بیوفیدبک تراپی
- ۱۸- ویبراتور
- ۱۹- ماورای بنفش (UV)

ج: تجهیزات تمرین درمانی

- ۱- فریم
- ۲- کشش گردن و کمر
- ۳- تخت تمرین
- ۴- تخت الکترو تراپی
- ۵- دست ورز لاستیکی - خمیری
- ۶- FEPS
- ۷- دستگاه CPM
- ۸- آینه
- ۹- پارالل
- ۱۰- پله
- ۱۱- دوچرخه ثابت
- ۱۲- دمبل و کیسه شن
- ۱۳- انواع فنر، قرقره، طناب و اسلینگ
- ۱۴- تخته تعادل
- ۱۵- ترد میل (Tread Mill)
- ۱۶- توپ‌های درمانی (Therapeutic Ball)
- ۱۷- تشک درمانی (Mat)
- ۱۶- Hand Table
- ۱۷- صندلی کوادریسپس

د: تجهیزات ارزیابی و کمکی

- ۱- گونیا متر
- ۲- دستگاه سنجش فشار خون
- ۳- چکش رفلکس
- ۴- کپسول O_۲
- ۵- نگاتوسکوپ
- ۶- گوشی پزشکی
- ۷- شاقول

ه: آب درمانی (Hydro Therapy):

- ۱- انواع وان
- ۲- ویرپول
- ۳- استخر
- ۴- تجهیزات مربوطه

❖ ۴- محل کار فیزیوتراپیست:

کلینیک‌های خصوصی - مراکز ورزشی - مراکز صنعتی - منزل - مدارس و بیمارستان‌ها

❖ ۵- جایگاه شغلی فیزیوتراپیست:

در تمامی کشورها به‌عنوان Practitioner شناخته می‌شود و دارای دوره‌های تخصصی (MPT) و فوق تخصصی (Advance) است.

نوع آموزش:

در کشور آمریکا، هندوستان و بسیاری کشورهای دیگر به‌عنوان دکترای حرفه‌ای با تخصص‌های مربوطه طراحی گشته است. در سیستم‌های اروپایی این رشته به‌صورت مقاطع MPT, MSc, BS و PhD طراحی شده است و در ایران به‌صورت MSc, BS و PhD طراحی گشته است.

❖ ۶- فهرست خدمات فیزیوتراپی مورد تعهد سازمان‌های بیمه‌گر پایه:

روش‌ها (Modalities)

واحد	روش‌ها (Modalities)	تعداد
۴	درمان یک ناحیه با کمپرس‌های سرد یا گرم	۱۰-۹۷۰ ط
۴	کشش مکانیکی	۱۲-
۴	تحریک الکتریکی، بدون کمک یا نظارت	۱۴-
۴	وسایل وازوپنوماتیک	۱۶-
۴	حمام پارافین	۱۸-
۴	میکروویو	۲۰-
۴	ویرل پول (گردش چرخشی آب)	۲۲-
۴	دیاترمی	۲۴-
۴	مادون قرمز	۲۶-
۴	ماوراء بنفش	۲۸-
ب - گ	موارد دیگر	۳۹-۹۷۰ ط
۵	ویزیت در مطب همراه با اجرای دو یا چند روش بر روی یک ناحیه از بدن	۵۰-

اعمال (Procedures)

واحد		
۵	درمان یک ناحیه، ۳۰ دقیقه اول: تمرینات درمانی	۹۷۱-۱۰ ط
۵	بازآموزی عصبی - عضلانی	-۱۲
۵	فعالیت‌های عملکردی	-۱۴
۵	آموزش راه رفتن	-۱۶
۵	تحریک الکتریکی (بادست)	-۱۸
۵	یونتوفورزیس	-۲۰
۵	کشش دستی	-۲۲
۵	ماساژ	-۲۴
۵	حمام‌های کنتراست	-۲۶
۵	اولتراسوند	-۲۸
ب - گ	موارد دیگر	-۳۹

❖ برخی ضوابط خدمات فیزیوتراپی توسط سازمان‌های بیمه‌گر

۱- ملاک محاسبه و پرداخت خدمات فیزیوتراپی کتاب تعرفه خدمات تشخیصی - درمانی (کتاب کالیفرنیا) می‌باشد.

۲- کدهای ۹۷۰-۱۰ الی ۹۷۰-۲۸ و ۹۷۱-۱۰ الی ۹۷۱-۲۹ و کد ۵۰-۹۷۰ کتاب تعرفه خدمات تشخیصی-درمانی در حال حاضر مورد تعهد می‌باشد.

۳- درج تشخیص بیماری در نسخ درخواست فیزیوتراپی الزامی است.

۴- هزینه فیزیوتراپی در دردهای ارجاعی (Referral) ستون فقرات به عنوان یک عضو پرداخت می‌گردد.

۵- تمام موسسات فیزیوتراپی ملزم به داشتن شناسنامه شامل مشخصات فضای فیزیکی، پرسنل، تجهیزات و...

گردد. بدیهی است طراحی شناسنامه مذکور به عهده وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی خواهد بود.

۶- تشکیل پرونده جهت بیمارانی که تحت فیزیوتراپی قرار می‌گیرند و ارسال تصویر گزارش انجام خدمات

مذکور به همراه درج تعداد جلسات، ارزیابی اولیه و نتیجه درمان توسط فیزیوتراپیست و ممهور به مهر

وی بعنوان اسناد مثبت به همراه دستور فیزیوتراپی توسط پزشک معالج (درج در برگه دفترچه درمانی

بیمار) جهت پرداخت هزینه الزامی گردد.

۷- ملاک پرداخت هزینه خدمات فیزیوتراپی درخواستی عیناً براساس درخواست روش‌ها و اعمالی است که

توسط پزشک معالج در متن نسخ ذکر گردیده و در چارچوب مقررات جاری سازمان‌های بیمه‌گر خواهد

بود.

۸- سایر ضوابط از جمله سقف تعرفه‌های هر جلسه، تعداد جلسات، تعداد اندامها و... باید بین سازمان‌های

بیمه‌گر هماهنگ گردد.

